

Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Сценічно-виконавський практикум

Рівень вищої освіти: перший /бакалаврський/ рівень

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Назва освітньо-професійної програми: Диригентсько-хорове мистецтво (народне)

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.mfknukim.mk.ua/course/view.php?id=743>

Рік навчання: III Семестр: V-VI

Викладач: Ладний А. С. (практичні, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сценічно-виконавський практикум», є вибірковою освітньою компонентою навчального плану як вибіркова складова, що дає можливість створити індивідуальну освітню траєкторію. Після вибору для студента ця дисципліна стає обов'язковою і спрямована на формування виконавських навичок у фахівців, які зможуть пропагувати кращі зразки класичної та сучасної хорової музики, розвивати естетичні і художні смаки в суспільстві, а також проводити просвітницьку діяльність.

Мета: сценічно-виконавської практики є формування виконавських навичок фахівців, які зможуть пропагувати кращі зразки класичної та сучасної хорової музики, розвивати естетичні і художні смаки в суспільстві, а також проводити просвітницьку діяльність. Формування системи теоретичних знань, практичних вмінь і навичок для постановки сольних номерів, засвоєння елементів психології поведінки на сцені, оволодіння практичними засобами та методами, удосконалення культури майбутнього артиста-вокаліста, соліста, учасника колективу, керівника колективу.

Завдання курсу:

- забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі хорового мистецтва не тільки певною сумою практичних та методичних знань, умінь та навичок, а й через стимулювання в них професійно-творчого розвитку,

становлення особистісної професійної позиції, спрямованої на художнє мислення та готовність до самовдосконалення;

- розвивати у здобувачів вищої освіти творчу активність;
- виховувати естрадну витримку, артистизм;
- вдосконалювати навички самоаналізу;
- накопичувати концертний репертуар;
- формувати вміння організовувати концерти хорової музики просвітницької спрямованості.

Предметом є підготовка диригента-хормейстера у мистецьких вищих навчальних закладах, практична робота диригента з народним хором у процесі постановки концерту хорової музики та окремим номером у концерті та виховувати природний сценічний артистизм (будь-яка пісня, як міні спектакль), систематизація теоретичних знань, умінь та практичних навичок поведінки на сцені.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
6	180	114	66	залік

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	К-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінка бали
<i>Тема 1.1. Специфіка сутності поняття «Сценічно-виконавська майстерність».</i> Розкриваються поняття «виконавство», «майстерність», «виконавська майстерність», «сценічно-виконавська майстерність». Висвітлюється музичне виконавство як результат розуміння національної специфіки різних музичних жанрів та стилів. Музично-виконавська майстерність – це властивість особистості, яка сформована в процесі професійної підготовки та виконавської діяльності і проявляється в ній як вищий рівень засвоєних вмінь, гнучких навичок та інтерпретаторської творчості. Історично склалося так, що коли	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання, визначення понятійного апарату	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

мова заходила про музичну майстерність музиканта-вокаліста, то брався до уваги лише один аспект – техніка володіння голосом (при необхідному рівні музичної грамотності). Однак музична майстерність не обмежується лише рівнем суто технічної підготовки, а має складну структуру.				
<p><i>Тема 1.2. Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.</i></p> <p>Розкриваються основні принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності виконавців (індивідуальний підхід; єдність художнього й технічного; поступовість і послідовність та ін.); розглядаються основні принципи формування та розвитку музично-виконавських здібностей студентів у процесі опанування музичних творів (слухових уявлень, рухливо-моторної техніки, музичної пам'яті та ін.). Формування виконавської майстерності - складний багатоплощинний процес, розвиток якого висуває необхідність постановки в центр дослідницької уваги поняття «майстерність», що складає ядро, систематизуючу основу виконавської діяльності та виступає вихідною передумовою джерела формування виконавця. Майстерність уподібнюється з вправністю, мистецтвом, ознакою яких є досконала творча обізнаність індивідуума про предмет діяльності, що характеризується неповторністю, індивідуальністю, унікальністю уміння майстра, оригінальністю вирішення творчих завдань. Знання, уміння, навички у процесі становлення професійної майстерності доповнюється волею, наполегливістю, на яких проростає працелюбність як найвище</p>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання, індивідуальний підхід, формування виконавської майстерності	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

виявлення людського в людині. Виключно на цьому ґрунті міцніше і розвивається майстерність, в якій природно зливаються праця – як необхідність, і праця – як гра фізичних та інтелектуальних сил особистості. Майстерність набувається виконавцем в процесі діяльності, виступає як властивість до суб'єктивного усвідомлення образу об'єктивної дійсності, що зумовлює творче перетворення установлених стереотипів. Завдяки цьому феномен майстерності виявляється не в імітуванні способів діяльності, а в творчому й оригінальному їх розвитку та створенні якісно нових.				
<i>Тема 1.3. Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.</i> Відоображуються закономірності та особливості музично-виконавського розвитку студентів. Розглядається вплив кращих досягнень музичної творчості зарубіжних і українських композиторів на становлення студента як концертного виконавця. Інтерпретація музичного тексту – це ядро, центр творчої діяльності виконавця. Це той суб'єктивний план спілкування з композитором, який поряд з науково-практичним, методичним підходом до твору передбачає співпричетність, залучення до духовного світу творця, що дає змогу стати співрозмовником минулої культури та увійти в її атмосферу «співавтором» музичного твору.	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання Інтерпретація музичного тексту	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100
<i>Тема 1.4. Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.</i> Особливості активізації психомоторики виконавця під час публічного виступу. Розглядаються значення вірного відбору та демонстрації репертуару у вихованні виконавця	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання	100

<p>з урахуванням індивідуально-психологічних відмінностей. Розкриваються основні фізіологічні закономірності вищої нервової діяльності студента під час підготовки та здійснення концертно-сценічної діяльності. Виконавська діяльність студента містить великі можливості для розкриття індивідуальних і творчих рис особистості музиканта, тому що виконання музичного твору, весь процес підготовки до нього стає для студента індивідуальною творчістю: від роботи над твором, що пов'язана із засвоєнням емоційно-виразного змісту композиторської інтонації, логікою її становлення і закономірністю розвитку, через виявлення засобів виразності, які відповідають конкретним музичним образам твору, відпрацювання потрібних вокальних навичок та прийомів виконання до знаходження власного виконавського інтонаційного аспекту твору і контролю за відповідністю індивідуальної інтерпретації задуму композитора.</p>			реферату; вирішення завдань	
<p><i>Тема 1.5. Сценічні засоби виразності виконавця.</i> Щоб бути переконливим і правдивим на сцені під час виконання твору, співак повинен опанувати не тільки вокальної, а й сценічною технікою. Вона не менш важлива, її треба виробляти, розвивати. Щоб висловлювати, треба знати «що?» і вміти «як?». Не володіючи достатньою технікою, співаючий актор буває безпорадним на сцені. Ось чому потрібно не тільки знати, а й уміло використовувати засоби сценічної виразності, які допомагають співакові на сцені правдиво розкрити, емоційно висловити образ. До сценічним засобів виразності відносяться жест,</p>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання, опанування засобів виразності	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

<p>міміка, мізансцени, грим, костюм. Перш ніж вийти до глядача, артист обмірковує і репетирує все до дрібниць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізує твір; - піклується про голосі; - подумки перевіряє мізансцени; - неодноразово приміряє костюми (щоб вони стали «своїми» як і весь образ). У такій же мірі слід обміркувати (спільно з художником) і грим. 				
<p><i>Тема 2.1. Сценічне перевтілення образу вокального номеру.</i></p> <p>Початківці співаки відчують на сцені відому скутість. Це відбувається через відсутність сценічної техніки.</p> <p>До появи на сцені недосвідчений співак-актор не замислюється над своїми рухами, жестами, ходом, згідно настрою змінює вираз обличчя: посміхається, хмуриється, хитрує, роздумує, обурюється, радіє. Але варто йому з'явитися на сцені, і відразу зникає безпосередність. Він стає «людиною в футлярі». Скутість і незграбність приходять на зміну свободі і легкості. І це характерно майже для кожного початківця виконавця.</p> <p>Співак, виходячи на сцену, повинен бути озброєний всіма необхідними вокальними і сценічними засобами виразності для повного, яскравого втілення змісту виконуваного твору. Без розуміння сценічних законів і оволодіння виконавською технікою ніякої талант не врятується від поразок.</p> <p>Людина в житті дивиться на світ, оточуючих людей і т.п. в різних випадках по-різному: іноді - недовірливо, іноді - презирливо або співчутливо, строго, розгублено, неодмінно, здивовано, ласкаво, ніжно, гнівно і т.д. І ось, коли вже в якійсь мірі зібрані і визначені, знайдені відомості про внутрішній якості способу, його</p>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання, сценічне перевтілення	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

<p>світосприйнятті, треба спробувати фізично подивитися очима образу на навколишню дійсність у творі. У театральній термінології це називається пошуком «очі на світ».</p>				
<p><i>Тема 2.2. Соціальні функції вокаліста. Форми спілкування зі слухачем.</i> Вивчаючи тему «Сценічне втілення образу вокального твору» ми з вами говорили про те, що співакові, щоб бути переконливим і правдивим на сцені необхідно оволодіти не тільки вокальною майстерністю, а й сценічною технікою. Вона не менш важлива, її треба виробляти і розвивати. Щоб висловлювати - треба знати (що?) і вміти (як?). У співаючого актора існує одночасно багато творчих завдань. Він повинен стежити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за голосом; - за технікою співу; - бути в повному контакті з супроводом (оркестр, диригент, фонограма); - у нього повинно бути виправдано сценічну поведінку (рух); - у нього має бути правильне спілкування з партнерами (опера, дуети, тріо тощо); - він повинен тримати в голові всі мізансцени і т.д. <p>Переконання реалізується артистом як при безпосередньому спілкуванні з аудиторією, так і при посередньому, однак на публіці ця виконавська програма дій конкретизується в залежності від обстановки, складу аудиторії, відносини її до музиканта і т.д. У цих умовах, не тільки відчуючи публіку, а й спостерігаючи за нею, сприймаючи її реакцію, виконавець має змогу використовувати, поряд з власне художніми (заздалегідь продуманими), музичними засобами впливу, також і</p>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

позахудожні (які підкоряються загальному завданню).				
<i>Тема 2.3. Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.</i>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи , ситуаційні завдання	100
Розкриваються особливості становлення виконавської надійності як основи успішного виступу в якості концертного виконавця. Формування сценічного стану артиста багато в чому визначається і адаптивними можливостями особистості. Виконавець адаптується до образної мови композитора, до технічних і виразних засобів, які необхідні для втілення художнього змісту виконуваної музики, до власного фізичного і психічного стану, до емоціогенної обстановки глядацького залу, до несподіванок, які підстерігають його під час виступу. Чим швидше і гнучкіше адаптується виконавець до мінливих умов концерту, тим успішніше він управляє своїм сценічним станом, тим легше знаходить бажане відчуття творчого підйому і «окриленість».	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100
<i>Тема 2.4. Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.</i>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи , ситуаційні завдання	100
Розглядаються дієві засоби становлення та розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутніх бакалаврів музичного мистецтва як концертних виконавців. Висвітлюються особливості розвитку сценічної майстерності під час інструментальної, хорової та вокальної діяльності. Формування артистизму музиканта у процесі виконавської диригентсько-хорової діяльності залежить від специфіки даної діяльності. Доцільно зазначити, що в умовах концертного виступу в арсеналі диригента – керівника хору, залишаються лише засоби	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

<p>невербального спілкування і взаємодії з його творчими партнерами, з допомогою яких він передає хору своє бачення виконуваного твору. Постійне випередження дій диригента у часі створює умови для оцінки ним попереднього результату діяльності хору, зіставлення його з власним ідеальним звуковим еталоном і вироблення нових рішень з метою корекції негативних виконавських моментів. Диригент, який діє у даний момент, аналізуючи виконане, знаходиться у майбутньому, внутрішньо моделюючи наперед звучання музики, завдяки чому створюється можливість регуляції і корекції звучання.</p>				
<p><i>Тема 2.5. Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього виконавця.</i> Характеризуються провідні умови та закономірності сценічно-виконавського втілення студентів як майбутніх концертних виконавців. Значення концертної діяльності в розвитку студента музиканта важко переоцінити. В ході підготовки до неї перед музикантом-виконавцем важливо визначити шляхи вирішення проблем виконавської і емоційної готовності до творчої публічної діяльності, формування значущих психологічних якостей, вироблення прийомів поведінки на сцені. В ході освітньої діяльності педагог вирішує проблему надання допомоги студентові в проживанні хвилювання як творчого натхнення, у виробленні алгоритму поліпшення самопочуття музиканта при підготовці і в процесі самого виступу.</p>	10	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

<p><i>Тема 2.6. Виступи у концертах (номери у тематичних концертах, концертах кафедри, звітних концертах), участь у професійних конкурсах.</i></p> <p>Основою сценічного хвилювання можна вважати психоемоційний стан нервового напруження - легкого стресу. По суті, будь-який концертний виступ (звітний концерт, на якому треба показати своє вміння та продемонструвати свої досягнення, гра перед аудиторією) - є стресовим навантаженням (Р. Сельє). При цьому сценічне хвилювання виникає практично неминуче. Розвиток емоційного інтелекту дитини починається з налаштування на емоційне сприймання музичного твору, чуттєвого співпереживання. Технік роботи з емоційним станом, що сформований твором, описано досить багато. Одна з них – завдання повернутися до емоційного стану без програвання нот (при уявному згадуванні твору) та при включенні моторної пам'яті (програвання пальцями без наявності музичного інструменту). Деякі музичні твори даються студентам не відразу. Виникає свого роду емоційна скутість. Сценічне хвилювання в даному випадку неминуче. Природа даного стану лежить у сфері емоційних заборон і поведінкових установок, які отримує студент при вихованні.</p>	14	практичне	Практичне, опитування, перевірка роботи, ситуаційні завдання, підготовка до концертного виступу	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100
	180		Всього: 100*0,25	25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Тести	20
			Практичне завдання	75
			Загальний підсумок	100

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення Microsoft Word, Microsoft Power Point, Sibelius, Sound Forge PRO для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Актуальні аспекти сучасного українського музичного мистецтва : кол. монографія / [ред.-упоряд. В. В. Сінельнікова, А. Б. Попова]. – Київ : Ліра-К, 2017. – 212 с.
2. Богданова Т. С. Основы хороведения : учеб. пособие / Т. С. Богданова. – Минск: БГТУ, 2009. – 132 с.
3. Бородай М. В. Теорія музики в системі професійної музичної освіти : навчально-методичний посібник / М. В. Бородай, О. Б. Сивик. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 56 с.
4. Булатова Л. Б. О прочтении стилевых особенностей музыкального времени / Л. Б. Булатова. – Москва, 2000. – 134 с.
5. Васильев Ю. А. Сценическая речь: восприятие - воображение - воздействие. Вариации для творчества : учебное пособие / Ю. А. Васильев. – СПб.: СПГАТИ, 2007. – 432 с.
6. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник / В. В. Вовкун ; МОН України, М-во культури України, НАКККіМ. – Київ : НАКККіМ, 2015. – 356 с.
7. Гиппиус С. Актерский тренинг. Гимнастика чувств / С. Гиппиус. – Москва : АСТ, 2017. – 350 с.
8. Гнидь, Б. П. Історія вокального мистецтва [Текст] : підручник / Б. П. Гнидь ; М-во культури і мистецтв України, НМАУ України ім. П. І. Чайковського. – Київ : НМАУ, 1997. – 320 с.
9. Голик Г. Г. Психологія диригентсько-хорової діяльності : монографія / Г. Г. Голик. – Дрогобич : Вимір, 2000. – 189 с.
10. Гонтаренко Н. Б. Сольное пение: секреты вокального мастерства / Н. Б. Гонтаренко. – Ростов н /Д : Феникс, 2007. – 156 с.
11. Горбов А. С. Режисура видовищно-театралізованих заходів : посібник / А. С. Горбов. – Фастів : Поліфаст, 2004. – 264 с.
12. Грачова Л. В. Тренінг внутрішньої свободи. Актуалізація творчого потенціалу / Л. В. Грачова. – Санкт-Петербург : Мова, 2005. – 60 с.
13. Григорьев В. Ю. Исполнитель и эстрада / В. Ю. Григорьев. – Москва : Классика-XXI, 2006. – 156 с.
14. Давидов М. А. Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідник :

- навч. посібник / М. А. Давидов. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 400 с.
15. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підручник / М. А. Давидов. – Київ : Музична Україна, 2004. – 290 с.
  16. Дмитриевский Г. А. Хороведение и управление хором / Г. А. Дмитриевский. – Москва, 2006. – 108 с.
  17. Дорофеєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики : монографія / В. Ю. Дорофеєва ; МОН України [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2017. – 188 с.
  18. Драганчук В. М. Музична психологія і терапія : навч. посібник / В. М. Драганчук. – Луцьк, 2016. – 230 с.
  19. Емельянов В. В. Развитие голоса. Координация и тренинг / В. В. Емельянов. – 6-е изд. – Санкт-Петербург : Лань ; Планета Музыки, 2010. – 192 с.
  20. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посібник / А. З. Житницький. – 3-е вид., перероб. і випр. – Харків : Тимченко, 2007. – 128 с.
  21. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ : навч. посібник / В. П. Зайцев. – 2-е вид. – Київ : Дакор, 2006. – 252 с.
  22. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – Москва : Гитис, 2008. – 430 с.
  23. Зверева Н. Создание актерского образа / Н. Зверева, Д. Ливнев. – Москва : ГИТИС, 2008. – 130 с.
  24. Казачков С. А. От урока к концерту / С. А. Казачков. – Казань, 1990. – 343 с.
  25. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навч. посібник / Л. О. Кияновська. – Київ : ДМЦНЗКМ, 2002. – 160 с.
  26. Козлянинова И. П. Сценическая речь / И. П. Козлянинова, И. Ю. Промптова. – Москва : ГИТИС, 2002. – 511 с.
  27. Кречко Н. М. Сучасний вокально-хоровий концертний репертуар : практикум / Н. М. Кречко, О. Ю. Грицюк, Н. М. Комаренко ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2017. – 43 с.
  28. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого : навч. посібник / Надія Кукуруза. – Івано-Франківськ, 2010. – 176 с.
  29. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посібник з основ вокальної майстерності / Я. С. Кушка. – Тернопіль : Навчальна Книга-Богдан, 2010. – 288 с.
  30. Михайленко Н. П. Методология исполнительского мастерства гитариста / Н. П. Михайленко – Ровно, 2009. – 241 с.
  31. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу : хрестоматія / Н. С. Можайкіна. – К.: Ліра-К, 2016. – 216 с.
  32. Назайкинский Е. В. Стиль в музыке : учеб. пособие / Е. В. Назайкинский. – Москва : ВЛАДОС, 2003. – 248 с.
  33. Олексюк О. М. Методика викладання гри на народних інструментах :

- навч. посібник / О. М. Олексюк ; М-во культури і мистецтв України, КНУКіМ. – Київ: ДАКККіМ, 2004. – 134 с.
34. Орлова Н. П. Хорове диригування : навч.-метод. посібник / Н. П. Орлова. – Київ : КДУКМ, 2000. – 147 с.
35. Осеннева М. С. Хоровой класс и практическая работа с хором : учеб. пособие / М. С. Осеннева, В. А. Самарин. – Москва : Академия, 2003. – 192 с.
36. Откидач В. Естрадный спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посібник / В. Откидач. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 368 с.
37. Панкратов В. Н. Саморегуляція психічного здоров'я : практ. керівництво / В. Н. Панкратов. – Москва, 2001. – 352 с.
38. Радик Д. В. Основи формування професійних якостей викладача фахових дисциплін : навч. посібник / Д. В. Радик. – Київ : НМАУ, 2008. – 228 с.
39. Рубб А. А. 30 бесед об эстрадных концертах : метод. рекомендации / А. Рубб. – Москва : ВЦХТ, 2004. – 223 с.
40. Рудницька О. П. Музыка і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти / О. П. Рудницька. – Київ : Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, 1998. – 247 с.
41. Сараб'ян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского. Интеллект. Воображение. Эмоции / Э. Сараб'ян. – Москва : АСТ, 2011. – 192 с.
42. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика : монографія / Я. В. Сверлюк. – К., 2007. – 235 с.
43. Скоромний В. П. Аналіз вокально-хорових творів : практикум / В. П. Скоромний ; Київ. нац. ун-т культури і мистец. – Київ : Ліра-К, 2017. – 92 с.
44. Смаглій Г. А. Основи теорії музики : [підручник] / Г. А. Смаглій, Л. В. Маловик. – 3-ге вид., допов. і перероб. – Харків : ФАКТ, 2005. – 384 с.
45. Сучасне вокальне мистецтво в Україні : кол. монографія / Київ. ун-т культури, Фак. муз. мистецтва, Каф. муз. Мистецтва. – Київ : Ліра-К, 2017. – 249 с.
46. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : монографія / В. М. Тормахова ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2017. – 204 с.
47. Шароев И. Г. Режиссура эстрады и массовых представлений : ученик / И. Г. Шароев. – Москва: ГИТИС, 2014. – 341 с.
48. Шип С. Музична форма від звуку до стилю : навч. посібник / С. Шип. – Київ : Заповіт, 1998. – 368 с.
49. Шубина И. Б. Драматургия и режиссура зрелища. Игра, сопровождающая жизнь : [учеб.-метод. пособие] / И. Б. Шубина. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. – 288 с.
50. Якобенчук Н. О. Диригентсько-хоровий практикум (академічний хор) : практикум / Н. О. Якобенчук, А. М. Карпінець, Н. М. Комаренко ; Київ. нац. ун-т культури і мистец., Фак. муз. мистец., Каф. акад. хор. та

інструмент. Мистец. – Київ : Ліра-К, 2017. – 60 с.

Допоміжна

1. Генсіцька І. Біля вітоків вітчизняного джазу / І. Генсіцька // Музика. – 2005. – № 3. – С. 28 - 30.
2. Генсіцька І. Королева естради / І. Генсіцька // Музика. – 2006. – № 2. – С. 28 - 30.
3. Голубєв П. В. Поради молодим педагогам-вокалістам / П. В. Голубєв. – Київ: Музична Україна, 1983. – 62 с.
4. Гулеско І. І. Національний хоровий стиль : навч. посібник / І. І. Гулеско. – Харків : ХДК, 1994. – 108 с.
5. Живов В. Виконавський аналіз хорового твору / В. Живов. – Москва : Музика, 1987. – 93 с.
6. Іванов В. Ф. Співацька освіта в Україні Х-ХVIII століть / В. Ф. Іванов. – Київ : Вища школа, 1992. – 69 с.
7. Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В. О. Медушевский. – Москва : Музыка, 1976. – 254 с.
8. Оголевец А. С. Специфіка виразних засобів музики / А. С. Оголевец. – Москва : Сов. композитор, 1969. – 589 с.
9. Очеретовская Н. Л. Содержание и форма в музыке / Н. Л. Очеретовская. – Ленинград : Музыка, 1985. – 112 с.
10. Панкевич Г. И. Искусство музыки / Г. И. Панкевич. – Москва : Знание, 1987. – 112 с.
11. Прокоф'єв В. Н. В суперечках про Станіславського / В. Н. Прокоф'єв. – 2-е вид. – Москва : Мистецтво, 1976. – 368 с.
12. Ройтерштейн М. І. Основи музичного аналізу / М. І. Ройтерштейн. – Москва : Владос, 2001. – 112 с.
13. Ручьевская Е. А. Анализ вокальных произведений : учебное пособие / Е. А. Ручьевская, Л. П. Иванов, В. П. Широкова. – Ленинград : Музыка, 1988. – 352 с.
14. Ручьевская Е. А. Слово и музыка / Е. А. Ручьевская. – Ленинград : Музгиз, 1960. – 56 с.
15. Савкова З. В. Мистецтво літературної композиції і монтажу / З. В. Савкова. – Москва : ВНМЦ НТ КПП, 1985. – 106 с.
16. Сидельников В. Основні принципи роботи режисера з актором над вокальної інтонацією / В. Сидельников. – Москва : Мистецтво, 1981. – 24 с.
17. Силантьєва І. І. Алгоритми перетворення. Психологія вокально-сценічного перетворення / І. І. Силантьєва. – Москва : Кирилиця, 2005. – 304 с.
18. Смирнова Н. І. Майстри радянської пісні / Н. І. Смирнова. – Москва : Знання, 1980. – 48 с.
19. Терещенко О. К. Золотий голос України / А. К. Терещенко // Музика. – 2002. – № 6. – С. 25 - 27.

20. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2003. – 352 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Васильев Ю. А. Сценическая речь: восприятие - воображение - воздействие. Вариации для творчества [Электронный ресурс] : учебное пособие / Ю. А. Васильев. – Режим доступа : https://www.studmed.ru/vasilev-yua-scenicheskaya-rech-vozpriyatie-voobrazhenie-vozdeystvie-variatsii-dlya-tvorchestva_71cfb792d23.html. – Назва з екрана.
2. Гургула Р. І. Застосування принципів сценічної майстерності як основа формування компетентності студента музичного відділення [Електронний ресурс] / Р. І. Гургула, Л. І. Столярчук. – Режим доступа : http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/71/part_1/22.pdf. – Назва з екрана.
3. Гусак В. Специфіка виявлення сценічно-виконавської майстерності вчителя музичного мистецтва [Електронний ресурс] / В. Гусак // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – Режим доступа : <http://journals.uran.ua/index.php/2307-4914/article/view/163655>. – Назва з екрана.
4. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера [Електронний ресурс] / Б. Е. Захава. – Режим доступа: http://teatrsemya.ru/lib/mast_akt/akt_masterstvo/zakhava_b-masterstvo_aktera_i_rezhissera.pdf. – Назва з екрана.
5. Погребняк Д. П. Аналіз стану сформованості сценічно-виконавської культури вчителів музичного мистецтва в процесі художньої творчої діяльності [Електронний ресурс] / Д. П. Погребняк. – Режим доступа : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/6/19.pdf>. – Назва з екрана.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна Сценічно-виконавський практикум передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ
	присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за присутність на заняттях максимальна оцінка складає не більше 5 балів і враховується при оцінці за практичну чи самостійну роботу з відповідної теми
	активність студента під час аудиторних занять (участь у експрес-опитуванні, тестування, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання.	за активність студента під час аудиторних занять максимальна оцінка складає 100 балів, що у кінці навчального семестру множаться на коефіцієнт 0,25
РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ	Контрольна робота 1 (складається у кожному півріччі) Практичне завдання	максимальна оцінка складає 100 балів, виставляться у поточну щотижневу відомість накопичених балів
	Контрольна робота 2. (складається у кожному півріччі) Практичне завдання	максимальна оцінка складає 100 балів, виставляться у поточну щотижневу відомість накопичених балів
	Всього: 100 *0,25	25 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік Практичне завдання	75 балів
	Загальна оцінка: Загальна оцінка:75+25	100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розробник силябусу
навчальної дисципліни

Ладний А. С.

Завідувач кафедри

Піхтар О. А.

Силябус затверджено
на засіданні кафедри музичного мистецтва
від 25 травня 2020 р.,
протокол № 13